

Recenzja Pracy Doktorskiej **Mgr Zhang Yuqing**

Zleceniodawca recenzji:

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 27.10.2023 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 20.07.2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022. poz.574 z późn. zm)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego w sprawie:

- przyjęcia tematu i koncepcji pracy doktorskiej mgr Zhang Yuqing
- wszczęcia, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem.

Do nadesłanego mi pisma sygnowanego datą 27.10.2023 roku, informującego o wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Zhang Yuqing pt: **„Znaczenie dramatycznego sopranu koloraturowego w rozwoju opery na przykładach ról Elettry z opery *Idomeneo*, Konstanze z opery *Die Entführung aus dem Serail* W.A. Mozarta, Lucia z opery *Lucia di Lammermor* G. Donizettiego, Luizy z opery *Luisa Miller* i Leonory z oper *Il Trovatore* G. Verdiego”** zostało dołączone dzieło artystyczne w formie zapisu CD i opis dzieła artystycznego jako praca doktorska.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pani mgr Zhang Yuqing pt. „Znaczenie dramatycznego sopranu koloraturowego w rozwoju opery na przykładach ról Elettry z opery *Idomeneo*, Konstanze z opery *Die Entführung aus dem Serail* W.A. Mozarta, Lucia z opery *Lucia di Lammermor* G. Donizottiego, Luizy z opery *Luisa Miller* i Leonory z opery *Il Trovatore* G. Verdiego” złożona jest z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD oraz jego opisu. Nagrania dokonano w trzech sesjach nagraniowych w Sali Koncertowej UMFC w Warszawie w dniach 10.02.2022, 28.03.2022 i 07.05.2022. Realizatorem nagrania i reżyserem dźwięku była dr hab. Ewa Lasocka prof. UMFC. Artystce towarzyszył na fortepianie znakomicie akompaniujący pianista Rong Yan.

Przedstawione do oceny nagranie zawiera 6 pozycji:

1. W.A. Mozart - *Idomeneo, re di Creta* KV 366
- Aria Elettry “Oh smania, oh furie.....D’Oreste” (Italian)
2. W.A. Mozart – *Die Entführung aus dem Serail*
- Aria Kostanze “ Martern aller arten” (German)
3. G. Donizetti – *Lucia di Lammermor*
- Aria Lucia “ Regnava nel silenzio” (Italian)
4. G. Donizetti – *Lucia di Lammermor*
- Aria Lucia „ Il dolce suono mi colpi di sua voce!” (Italian)
5. G. Verdi – *Luisa Miller*
- duet Luisa & Wurm – „ Tu puniscimi, O Signore...” (Italian)
6. G. Verdi – *Il Trovatore*
- Aria Leonory – „ Tacea la notte placida...” (Italian)

Nim przejdę do oceny dzieła artystycznego pragnę wspomnieć o wielce satysfakcjonującej jakości samego nagrania, mam tu na myśli głównie jego zawartość artystyczną jak też satysfakcjonującą stronę techniczną. Jakość fonii nagrania zadowolić może nawet wysmakowanego słuchacza. Skompilowane i dobrze przemyślane dzieło artystyczne dla potrzeb pracy doktorskiej, przyjęło formę recitalu złożonego z utworów

Mozarta, Donizettiego i Verdiego gdzie słyszymy doskonale foniczny głos wokalistki, której towarzyszy na fortepianie wyborny pianista dr Yan Rong. Pisząc doskonale foniczny, mam na myśli głos pełen alikwotów i barw, który w nagraniu nie przysparza żadnych trudności bądź problemów w kompresji dźwięku, jest niejako głosem radiowym. Dzieło artystyczne, które jest podstawą w procedowaniu wydaje się być przemyślane, spójne i tworzy pewną zamkniętą całość. To dość istotny element! Przedstawione nagranie operuje właściwym poziomem dynamicznym, które w odsłuchu oddaje właściwą dramaturgię i wyraz narracji muzycznej a jego odtworzenie za każdym razem zda się przyjemnym a chęć powtórnego odsłuchania wydaje się oczywista. W zaprezentowanym dziele artystycznym kandydatka ukazała przede wszystkim możliwości swojego głosu o ciekawej i słonecznej barwie, pełnej alikwotów i nasyceniu formantów dźwiękowych, elastycznej giętkości i ruchliwości, zbliżonej momentami do sopranu lirico spinto. Słuchając nagrania dołączonego do pracy, miałem przekonanie, że solistka doskonale kontrolowała swoje emocje i zabiegi interpretacyjne, które miały bezpośredni wpływ na pełną swobodę wokalną zarazem iście zarliwą interpretację wykonywanych utworów. Budowanie czytelnej i wyrazistej interpretacji nie należy do rzeczy prostych i oczywistych, wymaga bowiem od śpiewaczki nie tylko doskonałej znajomości tekstu muzycznego ale przede wszystkim ogromnej wrażliwości i wyczucia stylu, wreszcie smaku oraz wysublimowanej intuicji wokalnej. W tym względzie mgr Zhang Yuqing ma już wiele do zaoferowania i zaprezentowania słuchaczowi. Artystka z pewnością atakuje wysokie dźwięki dysponuje doskonałym appoggio co daje jej swobodę w budowaniu fraz muzycznych i napięcia dramatycznego poszczególnych arii. To pełna wrażliwości i ogromnej świadomości wokalnej artystka. Mam jedynie małe zastrzeżenia co do koloratur, które w dużej obfitości występują w prezentowanych ariach. W szybkich przebiegach głos artystki brzmi nieco powierzchownie, przez co koloratury wyśpiewywane są dość nieprecyzyjnie. Być może dobrym zabiegiem byłoby nieco wolniejsze tempo i jeszcze aktywniejsze podparcie oddechowe. Mimo drobnej uwagi doceniam znaczący kunszt wokalny i pełną żaru interpretację arii Mozarta, Donizettiego i Verdiego. Podkreślam tym samym fakt, że propozycja dzieła artystycznego zasługuje na istotną uwagę a temat podjęty w pracy jest ciekawy zaś tezy i stawiane pytania, umiejętnie przeprowadzone a cele osiągnięte.

Część opisowa dzieła została dobrze opracowana tak pod względem redakcyjnym jak i merytorycznym. Omawiana dysertacja zawiera wstęp-wprowadzenie, 3 rozdziały, podsumowanie, bibliografię . Dominantę pracy

stanowi obszerny drugi rozdział w którym odkrywa wartości artystyczne i charakterystykę wokalną dramatycznego sopranu koloraturowego przy uwzględnieniu rozwoju i innowacyjności koncepcji i technik twórczych kompozytorów. W rozdziale tym dokonuje przykładowej analizy muzycznej i wykonawczej zawartych w tytule oper Mozarta, Donizettiego i Verdiego z różnych okresów twórczości i wybranych arii zawartych w dziele artystycznym. Konstrukcja pracy jest logiczna i prawidłowo przemyślana. Widać wyraźne usystematyzowanie wiedzy dotyczącej genezy omawianych utworów, wnikliwej analizy tematu i opisu muzycznej narracji opisywanych utworów. Autorka przytacza znaczące fakty rozwoju i tradycji wykonawczych od baroku do romantyzmu. W pracy omawia tło historyczne rozwoju głosu dramatycznego sopranu koloraturowego i związek z omawianą twórczością Mozarta, Donizettiego i Verdiego. Następnie opisuje rozwój głosu dramatycznego sopranu koloraturowego oraz wkład kompozytorów w ich rozwój i rozpowszechnianie. Trafnym zabiegiem w pracy są także analizy poszczególnych fragmentów arii wsparte o porównania dotyczące artykulacji, frazowania, dynamiki, tessitury i muzycznej narracji. Pani mgr Zhang Yuqing po wyważonym wprowadzeniu i krótkiej charakterystyce każdej z arii, naświetla i ukazuje problemy a następnie ich rozwiązanie w oparciu o dobrane środki muzycznej narracji. Wspomnę jeszcze o rozdziale drugim, który poświęcony jest praktycznej analizie i znaczeniu twórczości na dramatyczny sopran koloraturowy oraz dokładnej analizie praktyk wykonawczych wybranych arii w wykonaniu słynnych śpiewaczek operowych Juli Varady, Edyty Gruberowej, Mareilli Devia Kati Riccareli, Rainy Kabaiwanskiej. Praca mgr Zhang Yuqing z pewnością stanowi ciekawe odczytanie z punktu widzenia praktyki wokalnej i swoistą kompilację spostrzeżeń, obserwacji i przemyśleń dotyczących analizy porównawczej dramatycznego sopranu koloraturowego w operach Mozarta, Donizettiego i Verdiego. Ten niełatwy i złożony aspekt, okraszony przykładami muzycznymi, porusza wokalne zagadnienia dotyczące ambitusu poszczególnych arii, tessitury jako podstawowego czynnika wrunającego obciążenie dla głosu, artykulacji i frazowania a także różnic w operowaniu dynamiką i brzmieniem orkiestry. Dzięki porównaniom zobaczyć można istotne podobieństwa i różnice w stylu jak i problemach wykonawczych w poszczególnych ariach Mozarta, Donizettiego i Verdiego. Analiza, której dokonała Zhang Yuqing w efekcie pozwoliła osiągnąć zamierzony cel w swojej pracy. W efekcie więc przełożyła się na ostateczny kształt i wyraźny przekaz nacechowany troską i wizją przyszłego pedagoga śpiewu. W zakończeniu pracy, które stanowi bardzo ciekawą syntezę myśli i wniosków autorki na temat elementów pracy nad rolą magister Zhang Yuqing podsumowuje raz jeszcze jej cele i założenia, doprowadzając do celnych spostrzeżeń i interesujących

konkluzji. Reasumując wartości i efekt procesu badawczego, który został przeprowadzony w niniejszej pracy, mogę stwierdzić, iż podjęty temat w znaczącym stopniu przybliżyła środowisku muzycznemu wizję znaczenia dramatycznego sopranu koloraturowego w rozwoju opery a opis użytych technik wykonawczych w operach Mozarta, Donizettiego i Verdiego daje wyraźny drogowskaz jak też podstawę wokalnego przygotowania do wykonywania opisywanych partii. Przybliżyła zrozumienie dzieła muzycznego, zasady trafnego kształtowania stylu i właściwego odwzorowania elementów stylizacji w operach Mozarta, Donizettiego, Verdiego a także w wielu aspektach uzupełnia ogólną wiedzę muzyczną. Wiedzę, która w znaczący sposób może pomóc zmierzyć się i zrozumieć przyszłym odtwórcom omawianych ról ważne przesłanie. Przesłanie, by piękno i artystyczną wartość a także siłę muzycznej narracji wyrażać poprzez dobór odpowiednich środków wykonawczych i interpretacyjnych.

Konkluzja

Praca doktorska Pani Zhang Yuqing, na którą składają się: dzieło artystyczne płyta CD i jej opis stanowi według mojej oceny ciekawą formę przekazu, jak też udaną próbę znalezienia odpowiedzi na tezę zawartą w temacie pracy. Stwierdzam zatem, że materiał naukowy, cenne spostrzeżenia, własne przemyślenia i analiza dotycząca wykonywanych arii i ról, stanowią niemały wkład w dziedzinę sztuki muzycznej-wokalistyka. Doktorantka wniósła w obszar fascynacji muzycznej osobiste, poparte trafnymi wnioskami, spojrzenie na styl i technikę w wybranych ariach z dzieł muzycznych Mozarta, Donizettiego i Verdiego a jej osobiste przemyślenia złożyły się na ostateczny kształt dzieła jaki mu nadała. W taki sposób omawiane dzieło i praca wkraczają poprzez swoją formę oraz twórczą treść artystyczną i edukacyjną w sferę konkretnej wizji rozszerzania wiedzy nie tylko wokalnej ale także tej ogólnomuzycznej. Uznaję tym samym, że Pani Zhang Yuqing potwierdziła swoje umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej. Tym samym stwierdzam, że Doktorantka rozwiązała założone w pracy zagadnienie artystyczne i spełniła wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022. poz. 574 z późn. zm.)

Pracę doktorską przyjmuję i stawiam wniosek o jej akceptację

Prof. dr hab. Leszek Skrla

